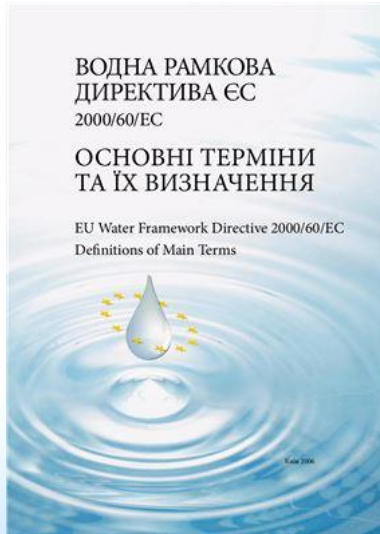

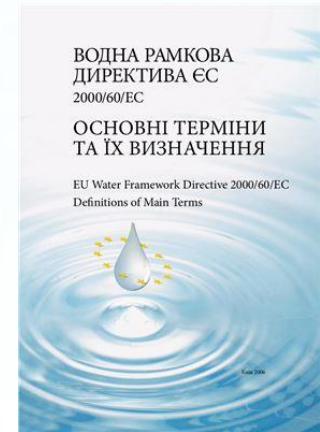

Основні принципи Водної Рамкової Директиви ЄС та можливості їх застосування при гідробіологічних дослідженнях

**Доповідачі: Білоус О., Костюк К.,
Погорєлова М., Абрамюк І.**

Директива № 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 р., більш відома як Водна Рамкова Директива (ВРД) *створення основ для дії Співтовариства у сфері водної політики*

EUR-Lex
Access to European Union law

English EN Guest

MENU QUICK SEARCH

Need more search options? Use the Advanced search

EUROPA > EUR-Lex home > EUR-Lex - 32000L0060 - EN

Document 32000L0060

Text

Document information

Procedure

National transposition

Follow this document

Title and reference

Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy
OJ L 327, 22.12.2000, p. 1–73 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

Languages, formats and link to OJ

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								
Official Journal																								

Multilingual display

English (en) Please choose Please choose Display

Text

32000L0060
Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy

ВРД – це системний документ, що узгоджено вирішує низку завдань з управління водними ресурсами для забезпечення "доброго" екологічного стану кожного водного об'єкта.

Керівні документи ВРД (Guidance Documents WFD)

The screenshot shows the European Commission Environment website. The main navigation bar includes 'Home', 'About us', 'Policies', 'Funding', 'Legal compliance', and 'News & outreach'. The left sidebar contains a menu with categories like 'Water', 'River Basin Management', 'Water Framework Directive', 'Groundwater', 'Common Implementation Strategy', 'CIS Work Programme', 'Guidance Documents', 'Water Risk Management', 'Water Scarcity and Droughts', 'Drinking Water', 'Bathing Water', 'Emissions and Water Reuse', 'Adaptation to Global Change', 'Conferences and Initiatives', and 'Water Eurobarometer'. The main content area is titled 'WFD Guidance Documents' and contains the following text:

Guidance documents and technical reports have been produced to assist stakeholders to implement the WFD. Guidance Documents are intended to provide an overall methodological approach, but will need to be tailored to the specific circumstances of each EU Member State.

Below you will find the list of guidance documents which have been published to date. Guidance documents numbers 1, 3, 4, 6, 7, 9 and 10 have associated policy summaries that give an overview of the documents.

All these documents and other results of the work under the Common Implementation Strategy, for instance [key events](#) and additional [resource documents](#) related to different aspects of the implementation process, can be found in the [WFD CIRCABC library](#).

Find out more about the [information exchange platform](#) for the implementation of the Water Framework Directive.

List of published CIS Guidance Documents available on CIRCABC

- [№ 1 - Economics and the Environment - The Implementation Challenge of the Water Framework Directive](#)
- [№ 2 - Identification of Water Bodies](#)
- [№ 3 - Analysis of Pressures and Impacts](#)
- [№ 4 - Identification and Designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies](#)
- [№ 5 - Transitional and Coastal Waters - Typology, Reference Conditions and Classification Systems](#)
- [№ 6 - Towards a Guidance on Establishment of the Intercalibration Network and the Process on the Intercalibration Exercise](#)
- [№ 7 - Monitoring under the Water Framework Directive](#)
- [№ 8 - Public Participation in Relation to the Water Framework Directive](#)
- [№ 9 - Implementing the Geographical Information System Elements \(GIS\) of the Water Framework Directive](#)
- [№ 10 - Rivers and Lakes - Typology, Reference Conditions and Classification Systems](#)
- [№ 11 - Planning Processes](#)
- [№ 12 - The Role of Wetlands in the Water Framework Directive](#)
- [№ 13 - Overall Approach to the Classification of Ecological Status and Ecological Potential](#)
- [№ 14 - Guidance on the Intercalibration Process \(2004-2006\)](#)
- [№ 15 - Groundwater Monitoring \(WG C\)](#)
- [№ 16 - Groundwater in Drinking Water Protected Areas](#)
- [№ 17 - Direct and indirect inputs in the light of the 2006/118/EC Directive](#)
- [№ 18 - Groundwater Status and Trend Assessment](#)
- [№ 19 - Surface water chemical monitoring](#)
- [№ 20 - Exemptions to the environmental objectives](#)
- [№ 21 - Guidance for reporting under the WFD](#)
- [№ 22 - Updated WISE GIS guidance \(Nov 2008\)](#)
- [№ 23 - Eutrophication Assessment in the Context of European Water Policies](#)

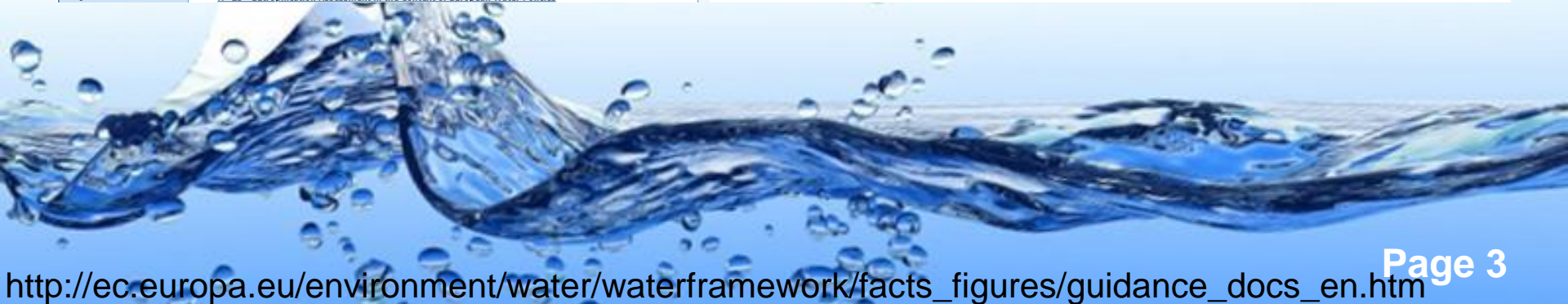

- [№ 24 - River Basin Management in a changing climate](#)
- [№ 25 - Chemical Monitoring of Sediment and Biota](#)
- [№ 26 - Risk Assessment and the Use of Conceptual Models for Groundwater](#)
- [№ 27 - Deriving Environmental Quality Standards - version 2018](#)
- [№ 28 - Preparation of Priority Substances Emissions Inventory](#)
- [№ 29 - Reporting under the Floods Directive](#)
- [№ 30 - Procedure to fit new or updated classification methods to the results of a completed intercalibration exercise](#)
- [№ 31 - Ecological Flows \(final version\)](#)
- [№ 31 - Ecological Flows Policy summary \(Original English version\)](#)
- [№ 31 - Ecological Flows \(French version\)](#)
- [№ 32 - Biota Monitoring](#)
- [№ 33 - Analytical Methods for Biota Monitoring](#)
- [№ 34 - Water Balances Guidance \(final version\)](#)
- [№ 35 - WFD Reporting Guidance](#)
- [№ 35 - WFD Reporting Guidance Annex 5](#)
- [№ 35 - WFD Reporting Guidance Annex 6](#)
- [№ 36 - Article 4\(7\) Exemptions to the Environmental Objectives](#)

List of other CIS thematic documents available on CIRCABC

- [№ 1 - The EU Water Framework Directive: Statistical aspects of the identification of groundwater pollution trends and aggregation of monitoring results](#)
- [№ 2 - Groundwater Body Characterisation](#)
- [№ 3 - Groundwater Monitoring](#)
- [№ 4 - Groundwater Risk Assessment](#)
- [№ 5 - Groundwater Management in the Mediterranean](#)
- [№ 6 - Groundwater Dependent Terrestrial Ecosystems](#)
- [№ 7 - Recommendations for the review of Annex I and II of the Groundwater Directive 2006/118/EC](#)
- [№ 8 - Methodologies used for assessing Groundwater Dependent Terrestrial Ecosystems](#)
- [№ 9 - Groundwater Associated Aquatic Ecosystems \(Original English version\)](#)
- [№ 9 - Groundwater Associated Aquatic Ecosystems \(German translation\)](#)
- [Technical Report on Aquatic Effect-Based Monitoring Tools](#)
- [Technical Background Document on Identification of Mixing Zones](#)
- [Policy Document on Natural Water Retention Measures](#)
- [Good Practices on Leakage Management - Main Report](#)
- [Good Practices on Leakage Management - Dissemination plan](#)
- [Good Practices on Leakage Management - Case Study document](#)
- [CIS Guidelines on Water Reuse](#)

Last updated: 11/12/2018 | [Top](#)

У Директиві встановлені рамки захисту всіх водойм (МПВ) (включаючи внутрішні поверхневі води, перехідні води, прибережні води і підземні води), які:

- попереджують подальше руйнування, захищають і покращують стан МПВ;
- сприяють відтворювальному використанню води, заснованому на довгостроковій охороні доступних водних ресурсів;
- спрямовані на вдосконалення охорони та покращення водного середовища, в т. ч.

за допомогою конкретних заходів для поступового зменшення скидів, викидів і втрат пріоритетних речовин та припинення або ліквідації скидів, викидів і втрат пріоритетних небезпечних речовин;

- забезпечує поступове зменшення забруднення підземної води і запобігає її подальшому забрудненню, та
- сприяє зменшенню наслідків від паводків та посух.

Загалом, Директива має на меті досягнення доброго стану всіх МПВ

У світовій практиці оцінки стану водних екосистем та забруднення вод відбувається зміщення акцентів від оцінки якості середовища як ресурсу в бік оцінки стану середовища як місця проживання людини та біоти.

Їх основою,

➤ по-перше, є перехід головним чином від хімічного контролю якості води як ресурсу, на біологічний контроль екологічного стану гідроекосистем.

➤ по-друге, це заміна критеріального підходу до оцінки, зорієнтованого на деякі встановлені норми якості води (ГДК, ГДС та ін.), компаративним або "референсним" підходом.

При цьому **екологічний стан** водного об'єкта означає "вираження якості структури і функціонування водних екосистем, пов'язаних з поверхневими водами, класифікованими відповідно до біологічної складової якості, а також гідроморфологічної, хімічної та фізико-хімічної складових якості, які підтримують біологічну".

Терміни та визначення:

Статус поверхневих вод – загальне вираження статусу поверхневого водного тіла, що визначається за найгіршим значенням його екологічного та хімічного станів.

Екологічний стан – вираження якості структури і функціонування водних екосистем, пов'язаних з поверхневими водами, класифікованих згідно з Додатком V.

Екологічний стан водного об'єкту оцінюється за п'ятьма класами (відмінний, добрий, задовільний, поганий, дуже поганий).

Хімічний стан визначається за вмістом пріоритетних забруднювальних речовин.

Рис. 1. Класи екологічного статусу

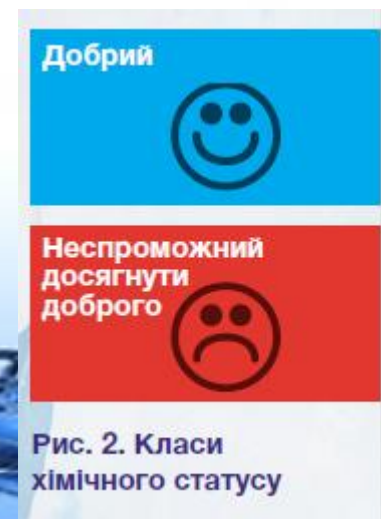
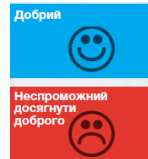

Рис. 2. Класи хімічного статусу

ПОКАЗНИКИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МОНІТОРИНГУ МПВ

- Гідроморфологічні (3 класи, що відповідають екологічним станам «відмінний», «добрий» та «задовільний»);
- Хімічні (3 класи, що відповідають екологічним станам «відмінний», «добрий» та «задовільний»);
- Фізико-хімічні (3 класи, що відповідають екологічним станам «відмінний», «добрий» та «задовільний»);

Для специфічних забруднюючих речовин при характеристиці хімічних і фізико-хімічних показників (2 класи = екологічні стани «добрий» та «задовільний»)

- Біологічні (5 елементів біологічної якості (BQE): Фітопланктон, фітобентос, макрофіти, макробезхребетні, риби) для п'яти класів, що відповідають екологічним станам «відмінний», «добрий», «задовільний», «поганий» та «дуже поганий»;

Класифікація екологічного стану розробляється для кожного типу масиву поверхневих вод окремо, тобто є типоспецифічною.

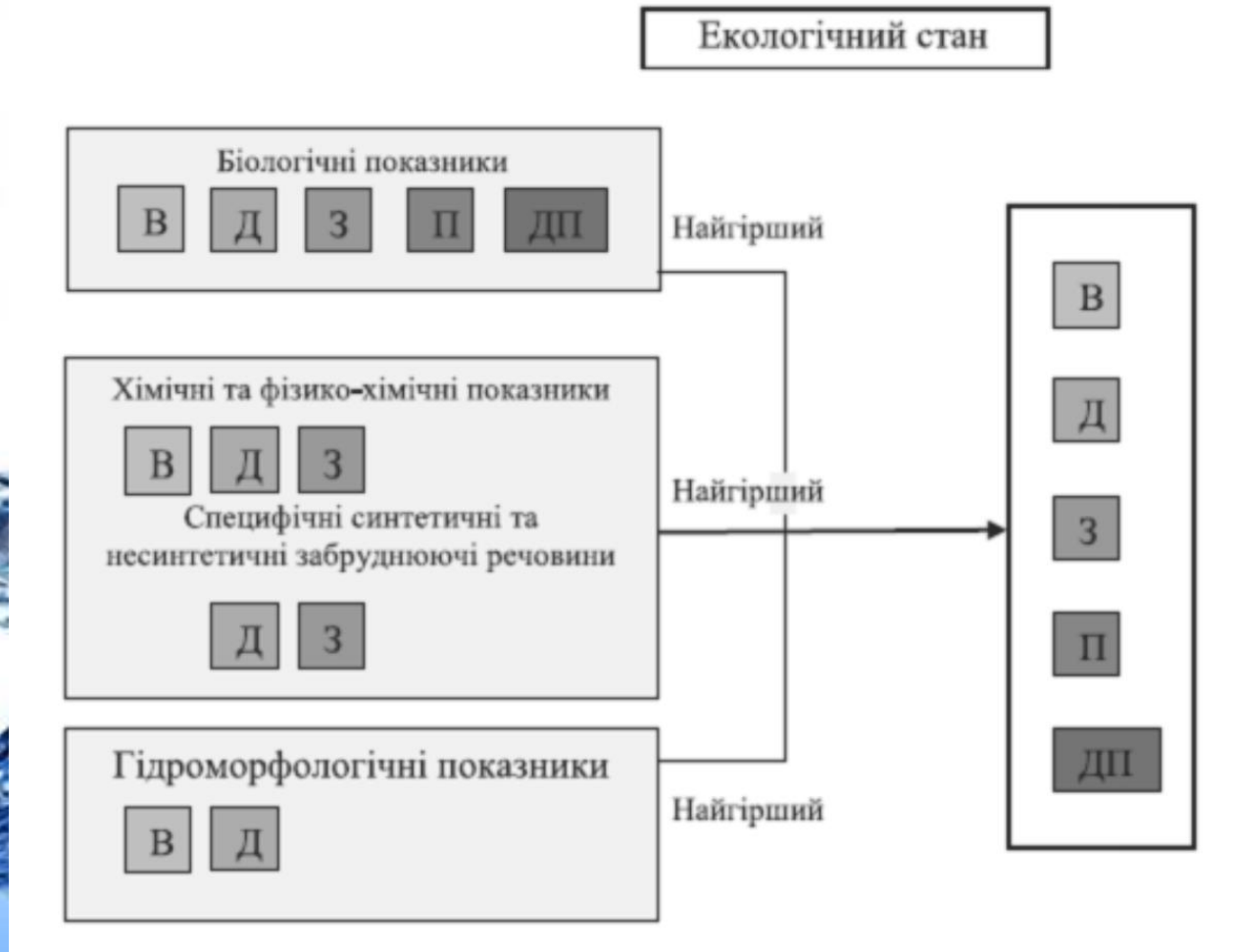
Під час розроблення типоспецифічної класифікації на основі екологічного нормативу якості води встановлюються граничні значення для класів екологічного стану масиву поверхневих вод.

Узагальнене визначення екологічного стану масиву поверхневих вод

Стан «відмінний»			Стан «добрий»			Стан «задовільний»		Стан «поганий»	Стан «дуже поганий»
Біологічні показники	Гідроморфологічні показники	Хімічні та фізико-хімічні показники	Біологічні показники	Гідроморфологічні показники	Хімічні та фізико-хімічні показники	Біологічні показники	Хімічні та фізико-хімічні показники	Біологічні показники	Біологічні показники

ОСТАТОЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ екологічного стану масиву поверхневих вод

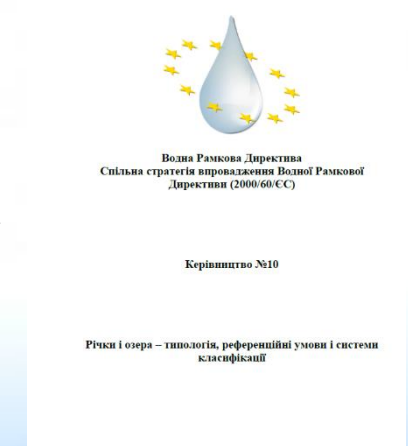
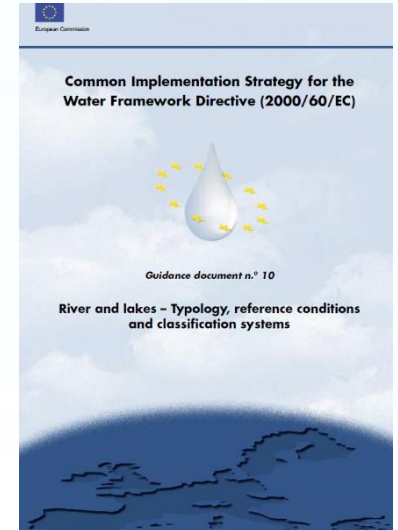
Референційні умови:

Екологічний стан масивів поверхневих вод встановлюється на підставі класифікації, в основу якої покладено *референційні умови*, які визначені для кожного типу **масивів поверхневих вод**. А біологічні оцінки виражаються як екологічні коефіцієнти якості (EQR) – визначені як наявний стан/очікуваний стан

Референційні умови (точка відрахунку) (то що дохтур прописал) представлені «непорушеними» умовами, при відсутності або лише «дуже незначному» впливу людини.

визначати референційні умови, опираючись на наявні умови конкретного МПВ у річках, озерах та ін., що зберегли природний стан. В цьому випадку проведення моніторингу необхідне для визначення значень біологічних елементів якості. Необхідно також визначити гідроморфологічні і фізико-хімічні умови, специфічні для кожного типу при відмінному екологічному стані.

Для штучно змінених поверхневих вод визначається максимальний **екологічний потенціал** (МЕП) та екологічні цілі (добрий екологічний потенціал).

Механізм визначення референційних умов

Дослідження непорушених людиною природних гідроекосистем;
Ретроспективний аналіз та палеорекоконструкція;
Моделювання природних закономірностей змін гідробіологічних параметрів;
Експертний висновок

Загальне розуміння вимог до моніторингу поверхневих вод за Водною Рамковою Директивою

Керівництво №7

Моніторинг відповідно до Водної Рамкової Директиви

В статті 8 Директиви встановлюються вимоги до моніторингу стану поверхневих вод, підземних вод і охоронних територій. Програми моніторингу необхідні **для цілісного і комплексного огляду стану води в межах району річкового басейну**. Програми повинні відповідати вимогам додатку V.

Моніторинг вод - система спостережень, збирання, обробки, збереження та аналізу інформації про стан водних об'єктів, прогнозування його змін та розробки науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень;

Елементи якості для класифікації екологічного стану:

Річки

Озера

Перехідні води

Прибережні води

Штучні або істотно змінені поверхневі водні об'єкти

Моніторинг екологічного та хімічного стану для поверхневих вод

Мета моніторингу: встановлення цілісного та комплексного огляду водного стану в межах кожного району річкового басейну, з наданням можливості віднесення всіх поверхневих водних масивів до одного з п'яти класів, а підземних вод до одного з двох класів.

Проте, це не означає, що необхідні станції моніторингу для кожного водного масиву. Держави-члени повинні забезпечити моніторинг *достатньої кількості окремих водних масивів кожного типу*. Вони повинні також визначити *кількість станцій, необхідних для кожного окремого масиву* для визначення його екологічного та хімічного стану. Цей процес вибору водних масивів і моніторингових станцій повинен включати методи статистичної оцінки, а також слід забезпечити, щоб огляд стану води мав прийнятний рівень достовірності і точності.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 19 вересня 2018 р. № 758

Київ

Про затвердження Порядку здійснення
державного **моніторингу вод**

Порядок визначає основні вимоги до організації здійснення державного моніторингу вод, взаємодії центральних органів виконавчої влади у процесі його здійснення та забезпечення органів державної влади і органів місцевого самоврядування інформацією для **прийняття рішень щодо стану вод**

Об'єктами державного моніторингу вод є:

- масиви поверхневих вод (поверхневі водні об'єкти або їх частини), в тому числі прибережні води та зони (території), які підлягають охороні;
- масиви підземних вод (підземні водні об'єкти або їх частини), в тому числі зони (території), які підлягають охороні;
- морські води в межах територіального моря та виключної морської економічної зони України, в тому числі зони (території), які підлягають охороні (далі - морські води).

Суб'єктами державного моніторингу вод є Мінприроди, Держводагентство, Держгеонадра, ДСНС, а також ДАЗВ (у зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи).

Основною структурною одиницею, стосовно якої встановлюються екологічні цілі та проводиться звітування, є «МПВ» (water body). МПВ являє собою цілісну субодиницю річкового басейну і розглядається як інструмент упровадження ВРД.

Водний об'єкт – природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал, а також водоносний горизонт).

Об'єктом спрямованих дій ВРД є всі поверхневі, підземні, перехідні та прибережні води (до 1 морської милі від берегової лінії, а для оцінки хімічного стану – до 12 морських миль) у межах кожного **річкового басейну**.

Поверхневі води – внутрішні води, за виключенням підземних вод, перехідні та прибережні води

Підземні води – усі води, які знаходяться нижче поверхні ґрунту у зоні насичення і прямому контакті з ґрунтами або гірськими породами

Перехідні води – поверхневі водні тіла біля гирл річок, що є частково солоними через їхню близькість до прибережних вод, але на які істотно впливають потоки прісної води

Прибережні води – поверхневі води, які розташовані між береговою лінією та лінією у морі, кожна точка якої знаходиться на відстані однієї морської милі (1852 м) від найближчої точки базової лінії, від якої вимірюється ширина територіальних вод, простягаючись, де це є доцільним, до зовнішньої граничної межі поверхневих вод

Штучне водне тіло – поверхнєве водне тіло, створене у результаті діяльності людини

Істотно змінене водне тіло – поверхнєве водне тіло, яке в результаті фізичних змін, спричинених діяльністю людини, істотно змінило характер **екологічні референційні умови** - максимальний екологічний потенціал **екологічні цілі** - добрий екологічний потенціал.

План управління річковим басейном розробляється з метою досягнення екологічних цілей, визначених для кожного району річкового басейну, в установлені строки.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 18 травня 2017 р. № 336

Київ

**Про затвердження Порядку
розроблення
плану управління річковим
басейном**

Основними елементами планів управління річковими басейнами є:

- 1) загальна характеристика поверхневих та підземних вод району річкового басейну;
- 2) визначення основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод, у тому числі від точкових та дифузних джерел;
- 3) визначення зон (територій), які підлягають охороні, та їх картування;
- 4) картування мереж моніторингу, результатів програм моніторингу, що виконуються для поверхневих вод (екологічний і хімічний), підземних вод (хімічний і кількісний), зон (територій), які підлягають охороні;
- 5) перелік цілей для поверхневих вод, підземних вод і зон (територій), які підлягають охороні, та строки їх досягнення;
- 6) економічний аналіз водокористування;
- 7) огляд виконання програм або заходів, включаючи шляхи досягнення визначених цілей;
- 8) повний перелік програм (планів) для району річкового басейну чи суббасейну, їх зміст та проблеми, які передбачено вирішити;
- 9) звіт про інформування громадськості та громадське обговорення проекту плану управління річковим басейном;
- 10) перелік компетентних органів влади;
- 11) порядок отримання інформації (у тому числі первинної) про стан поверхневих і підземних вод.

Плани управління річковими басейнами затверджуються Кабінетом Міністрів України кожні шість років.

Річковий басейн – територія суші, з якої весь поверхневий стік через низку струмків, річок, і, можливо, озер надходить до моря через єдине річкове гирло, естуарій або дельту

Район річкового басейну — головна одиниця управління в галузі використання, охорони вод та відтворення водних ресурсів, що складається з річкового басейну (сусідніх річкових басейнів) та пов'язаних з ними прибережних і підземних вод.

Закон України: Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом (Прийняття від 04.10.2016, чинний з 01.02.2017, 1641-VIII)

Стаття 13. Гідрографічне і водогосподарське районування території України

Гідрографічною одиницею є район річкового басейну.
В Україні встановлюються 9 районів річкових басейнів:

- район басейну річки Дніпро;
- район басейну річки Дністер;
- район басейну річки Дунай;
- район басейну річки Південний Буг;
- район басейну річки Дон;
- район басейну річки Вісла;
- район басейну річок Криму;
- район басейну річок Причорномор'я;
- район басейну річок Приазов'я.

Масив поверхневих вод – поверхневий водний об'єкт або його частина.

Водне законодавство передбачає визначення масивів вод як частину аналізу характеристик району річкового басейну

Типологія – обов'язковий і першочерговий етап для оцінки екологічного стану МПВ

Тип МПВ - це його ідентифікаційний код, який включає конкретний набір абіотичних і біотичних характеристик

Дякую за увагу!

